

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ κόσμος ἀρχίζει νὰ ἀνομολογῇ ὅτι ἡ ἐγκληματικότης μεταβιβάζεται κληρονομικῶς ὅπως ἡ ἀσθένεια, καὶ ὅτι εἶνε ἐξίσου παράλογον νὰ μεμφώμεθα παῖδα γεννηθέντα μὲ ἠθικὴν τινα ἀνωμαλίαν ἐν τῷ χαρακτῆρί του, ὅπως θὰ ἦτο παράλογον νὰ αἰτιώμεθα αὐτὸν ἐλθόντα εἰς τὸν κόσμον μὲ σωματικὴν τινα δυσμορφίαν. Εἶνε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἐντελῶς ἀνεύθυνος ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτῆρά του ; Βεβαίως ὄχι· ἡ προσωπικότης βαρύνει ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν κληρονομικότητα, καὶ ἀκριβῶς ὡς καθῆκον ἡμῶν εἶνε νὰ ἐκρίζωσωμεν τὰ σπέρματα τῶν νόσων καὶ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν κληρονομικὴν μεταβίβασιν ὑγιεστεροῦ αἵματος, οὕτως ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἐπιτακτικῶς νὰ ἐκρίζωσωμεν τὴν ἐγκληματικὴν τάσιν, καὶ ἐξασφαλίσωμεν τὴν κληρονομικὴν μεταβίβασιν ἡμερωτέρου ἥθους.

Πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ ἐγκλήματος δέον ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τοῦτο ἀναγνωρίζει ἡ νεωτέρα ἐγκληματολογικὴ ἐπιστήμη. Οὐδαμοῦ τὸ φῶς τῆς νέας ταύτης ἐπιστήμης ἐχρησιμοποιήθη τελεσφορώτερον ἢ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς. Ἐν τῇ Πολιτείᾳ τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐπὶ παραδείγματι, εἰσῆχθη μεταρρύθμισις ὁμοφώνως καὶ ἐντόνως ἐπαινεθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐγκληματολόγων. Ἡ μεταρρύθμισις αὕτη συνίσταται εἰς τὴν καλουμένην «ἀόριστον κράτησιν».

Ὁ ἐγκληματίας δὲν δύναται νὰ κρατηθῇ μακρότερον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς ὑπὸ τοῦ ἀδικήματος αὐτοῦ διαγραφομένης διαρκείας. Ἀλλὰ, ἐντὸς πάντοτε τοῦ ὁρίου τούτου, κρατεῖται ἐπ' ἀόριστον μὲν, μέχρις οὐ ὅμως δειχθῇ ὅτι αἱ ἐλαττωματικαὶ αὐτοῦ τάσεις ἐξερριζώθησάν. Ἡ μέθοδος τῆς θεραπείας εἶνε λίαν ἀξιοσημείωτος, ὡς ἀξιοσημείωτά εἰσι τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ὑπάρχουσιν οἱ μυκτηρίζοντες τὴν ἴασιν τοῦ ἐλαττώματος διὰ «εἰδικῆς διαίτης, λουτρῶν, μασσάζ, γυμναστικῆς, καὶ διδαχῆς» ὡς περιγράφουσι τὴν μέθοδον. Οἱ ἐγκληματολόγοι ὅμως δὲν λέγουσι τοῦτο, ἀλλ' ἰδοὺ ἡ ἐπιστημονικὴ βάσις τῆς θεωρίας των. Τὸ μέγα ἠθικὸν χαρακτηριστικὸν τοῦ κακούργου εἶνε ἡ τυλῶδης αὐτοῦ ἀναισθησία. Σῶμα καὶ πνεῦμα εἶνε στενότατα συνδεδεμένα καὶ ἐκ χιλιάδων παρατηρήσεων ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ τυλῶδης ἀναισθησία εἶνε καὶ τὸ μέγα ὑλικὸν χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ. Τὸ μασσάζ καὶ τὰ τουρ-

κικὰ λουτρά, ἅτινα ἀποτελοῦσι τόσῳ μέγα μέρος τῆς θεραπείας ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Νέας Ὑόρκης, ἀφορῶσιν εἰς τὸ παρασχεῖν υἱεῖαν εἰς τοὺς ἰστούς τοῦ σώματος, διακεντῆσαι τὸ δερματικὸν σύστημα καὶ ἀναπτύξαι τὸν νευρικὸν ὀργανισμόν. Τὸ πνεῦμα τότε μετέχει τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μεθόδου ταύτης. Δὲν μεταβάλλεται δι' αὐτῆς ὁ κακοῦργος καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος, ἀλλὰ καθίσταται εὐαίσθητος εἰς τὰ ἀξιώσεις καὶ τὰ θέλητρά τῆς ἀρετῆς. Καὶ τοιοῦτος ἀκριβῶς δὲν εἶνε ὁ κοινὸς ἐγκληματίας. Φύσει καὶ ἔξει εἶνε μόνον εὐαίσθητος εἰς τὰ θέλητρά τῶν ὀρέξεών του. Ἰδωμεν τώρα τὴν θεωρίαν ταύτην πῶς λειτουργεῖ ἐν τῇ πράξει.

Τῷ 1886 ὁ ἰατρός Βεύς, ἐξ Ἑλμύρας, ἐξέλεξε χάριν πειράματος ἑνδεκα κακοῦργους ἄγοντας ἡλικίαν μεταξὺ δεκαεννέα καὶ εἰκοσιεννέα ἐτῶν.

Κατὰ διαφόρους βαθμοὺς ὅλοι ἦσαν βραδεῖς τὴν ἀντίληψιν, ὡς πρὸς τὴν φυσιογνωμίαν δὲ παρείχον τὰ πλέον εὐδιάκριτα χαρακτηριστικὰ τῶν ἐγκληματικῶν τάσεων. Τὰ ἐγκλήματα ὧν ἦσαν ἔνοχοι ἦσαν, ἐπίθεσις, βαλαντιστομία, κλοπὴ καὶ ἀπαγωγή. Ἐπὶ δύο ἔτη ἦσαν ἐν φυλακῇ χωρὶς ἐννοεῖται σημεῖα βελτιώσεως. Ὁ ἰατρός Βεύς ἀνέλαβε νὰ τοὺς ἀναμορφώσῃ διὰ τῆς νέας μεθόδου. Ἠρξάτο ὑποβάλλων αὐτοὺς εἰς τουρκικὰ λουτρά, σωμασκίαν, καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴν διδασκαλίαν. Ὅτι σωματικὴ βελτίωσις ταχέως ἐπῆλθεν οὐδόλως εἶνε ἐκπληκτικόν. Αἱ πλαδαραὶ σάρκες των κατέστησαν βαθμηδὸν ἀδραὶ καὶ τὸ ἀόριστον τοῦ βαδίσματος μετεβλήθη εἰς θετικὸν καὶ ἐλαστικόν, ὁ δὲ πρὶν θολὸς ὀφθαλμὸς ἀνέλαμψεν ἐκ διαυγείας. Ἀλλὰ σὺν τῇ ὕλικῇ ταύτῃ μεταβολῇ, ἐπῆλθε καὶ «διανοητικὴ ἀφύπνισις, δρασθεῖς τις ἐγκεφαλικὴ, μηδέποτε πρὶν ἐκδηλωθεῖσα κατὰ τὸν ἐν τῇ φυλακῇ βίον των. Ὁ καθαρῶς ζώδης ἄνθρωπος ἐφαίνετο ὑποχωρῶν πρὸ τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου. Ἡ βελτίωσις παρατηρήθη ἐν πάσῃ σφαίρᾳ, ἠθικῇ, διανοητικῇ καὶ ὕλικῇ, ἐν διαστήματι δὲ δεκαοκτῶ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πειράματος, πάντες, ἐξαιρέσει δύο, ἀπελύθησαν ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει τοῦ λόγου των, καὶ ζῶσιν ἔκτοτε ἐντίμως ἐργαζόμενοι.

Ἐγένετο καὶ σκέψις νὰ προστεθῇ ἡ ἀνωτέρα σπουδὴ τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας εἰς τὴν συνήθη σωμασκίαν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀναμορφωτηρίου τῆς Ἑλμύρας. Κατὰ τῆς ιδέας ταύτης κατ' ἀρχὰς ἀντετάχθη φοβερὰ ἀπέχθεια, προκληθεῖσα ἐκ πλήρους συγχύσεως, ἀλλ' ὅτε ψηλαφητὰ πλεονεκτήματα συνεδέθησαν πρὸς τὴν περὶ τὴν σπουδὴν ταύτην εὐδοκίμησιν, ἡ ἀγγλικὴ φιλολογία ἤρχισε νὰ γίνηται ἀσπαστή, καὶ τὰ φυσικὰ θέλητρά τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἐξάρσεως αὐτῆς συνεπλήρωσαν τὸ ἔργον.

«Ὅστις διέλθῃ διὰ τῶν διαδρόμων καὶ τῶν πινακοθηκῶν μας — λέγει μία πρόσφατος ἔκθεσις τῆς Ἑλμύρας — δύναται νὰ γίνῃ μάρτυς περιέργου θεάματος, ἀνθρώπων ἀσχολουμένων ὑπὸ τὸ ἀεριόφως εἰς τὴν ἀνάγνωσιν οὐχὶ τοῦ συνήθους μυθιστορήματος ἢ ἐλαφροῦ τινος ἱστορικοῦ ἔργου, ἀλλὰ προλόγου ποιητικῶν ἔργων, τῆς τραγωδίας τοῦ Ἀμλέτου, τῶν φιλοσοφικῶν ἔργων τοῦ Ἑμερσον, τῶν ἐμβριθῶν σελίδων τοῦ Βάκωνος, μὲ σημειωματάριον ἐστὶ ὅτε ἀνὰ χεῖρας πλήρες ἰδίων παρατηρήσεων.

«Φαντάσθητε — λέγει ἡ ἔκθεσις — τὸν ἄθλιον ἐκαῖνον ἐκ τῶν καταγωγῶν τῆς μεγαλοπόλεώς μας νὰ ἔρχηται νὰ ἀναγνώσῃ χάριν ἡδονῆς, τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀναγεννήσεως ἢ νὰ ζητῇ τόσον ἐπιμόνως τοὺς ὑπὸ τοῦ Τζόβετ μεταφρασθέντας διαλόγους τοῦ Πλάτωνος, ὥστε ἐδέησε νὰ ψηφισθῇ εἰδικὸς κανονισμὸς ὅπως τὸ ἔργον τοῦτο ἀγορασθῇ ὑπὸ τῆς βιβλιοθήκης !»

Οἱ πολέμιοι τῆς ἀναμορφωτικῆς ταύτης μεθόδου ἀντιτάσσουσι διαφοροὺς θεωρίας, στρεφόμενας ὅλας περὶ τὸ ἐξῆς ἐπιχείρημα· «ἐκαστος θὰ ἐπιθύμῃ νὰ ἐγκληματήσῃ, ὅπως ἀντὶ τιμωρίας, τύχῃ τοῦ προνομίου νὰ λάβῃ πρώτης τάξεως ἐκπαίδευσιν».

Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν διαφέρει τοῦ πρό τινων γενεῶν προβαλλομένου κατὰ τῶν ἀμφισβητούντων τὸ δόγμα τοῦ αἰωνίου πυρός. Οἱ τότε ὑποστηρίζοντες τὸ ἐπωφελὲς τῆς πίστεως εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ ἰσχυρίζοντο ὅτι ἄνευ τοῦ φόβου τούτου πᾶσα κοινωνία θὰ μετεβάλλετο εἰς πανδαιμόνιον ὀργῶν καὶ ἐλαττώματος. Ἐν τούτοις εἶνε ἀναντίρρητον σήμερον ὅτι οὐδεμία τιμωρία ἀσχεῖ πτόησίν τινα ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἐγκληματικῶν τάξεων, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἡ ἐπίδρασις τῶν βασανιστηρίων καὶ τῆς φυλακῆς προσθέτει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐγκληματιῶν πολλούς, οἵτινες ἄλλως οὐδέποτε θ' ἀνῆκον εἰς αὐτήν.

Ἐκ τῶν ἀπολυθέντων ἀπὸ τοῦ κατὰστήματος τῆς Ἑλμύρας, 85 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐτράπησαν ὀριστικῶς εἰς ἔργα ἐντίμου φιλοπονίας. Καὶ τοῦτο ἀληθῶς εἶνε ἱκανὴ ἔνδειξις περὶ τοῦ ὑγιούς τῆς νέας ἐπιστημονικῆς θεωρίας ὅπως ἡ νέα μέθοδος δοκιμασθῇ ὑπὸ πάσης πεπολιτισμένης κοινωνίας.

Ἀναλογισθῶμεν ἤδη ἐπὶ στιγμὴν τίς εἶνε ἡ θέσις τοῦ ποινικοῦ νόμου μὲν τὴν φρικτὴν σειρὰν τῶν ποινῶν καὶ τιμωριῶν του. Τί ἐπιδιώκει τὸ ποινικὸν δίκαιον ; Νὰ βασανίσῃ τοὺς ἀνθρώπους ; Ἡ μήπως ἐπιδιώκει νὰ τοὺς τιμωρήσῃ ἀπλούστατα χάριν τῆς τιμωρίας ; Ὁχι βεβαίως. Τὸ ποινικὸν δίκαιον ἐπιδιώκει νὰ προλάβῃ τὸ ἔγκλημα. Τοῦτο ἐνθυμοῦ καὶ θὰ ἴδῃς πῶς ἡ νέα ἐπιστήμη λειτουργεῖ. Μᾶς λέγει· «ἀνατρέξατε

εἰς τὴν κινουῦσαν τὸν κακοῦργον δύναμιν, δ' ἐμμέσων τρόπων, καὶ ματαιώσατε τὸν πόθον αὐτοῦ ὅπως διαπράξῃ κακούργημα». Ἐὰν τοῦτο ἐγίνετο, οἷον λαμπρὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἐπηκολούθει! Οἱ ἄνθρωποι τοῦ λοιποῦ δὲν θ' ἀπείχον τοῦ κακούργεῖν ἐκ φόβου πρὸς τὴν ποινὴν, ἀλλὰ διότι τὸ κακὸν εἶνε κακὸν καὶ ἐπομένως δέον νὰ ἀποφεύγηται.

Ἀπαντῶντες ἐπιπολαίως οἱ ἄλλοι, λέγουσιν· ἀκαταστήσετε τὴν ζωὴν τοῦ ἐγκληματίου τόσον ὀμαλὴν καὶ οἱ ἐγκληματῖαι θ' αὐξήσουν.» Τοῦτο πράγματι δὲν εἶνε ἀπάντησις, διότι ἐν πρώτοις ὁ νῦν ἐν ἰσχυρῷ κατ'ἀλόγους τῶν τιμωριῶν δὲν ἐμποδίζει τοὺς ἐγκληματῖας ἀπὸ τοῦ νὰ διαπράττωσι κακούργηματα ἐπανειλημμένως.

Ἐπειτα: Ἡ κλοπὴ δὲν ἠὔξησεν ἄφ' ὅτου κατηργήθη ἡ κατ' αὐτῆς θανατικὴ ποινὴ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τρίτον: Οὐδέποτε ἡ ἀυστηρότης τοῦ ποινικοῦ κώδικος ἀπέβη τελεσφόρος πρὸς πρόληψιν τῶν ἐγκλημάτων.

Καὶ τέλος, ἡ συναίσθησις τοῦ ὀνειδούς εἶνε τὸ ἰσχυρότατον ἐλατήριο τὸ ἀποτρέπον ἀπὸ τὰς διαπράξεις τοῦ κακοῦ, καὶ ὅχι ἡ συναίσθησις τοῦ φόβου. Τὸ δὲ ὀνειδος ὅπερ περιάπτει ἡ κακούργια αὐξάνει καθ' ὅσον αὐξάνει ἡ πρὸς αὐτὸ εὐαισθησία. Οὕτως ὥστε, ἐφ' ὅσον αἱ ποιναὶ καθίστανται ὀλιγώτερον ἀυστηραί, ἐὰν ἐνταυτῷ ἡ ἠθικὴ συναίσθησις τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ αὐξάνῃ καὶ ἰδίως ἐὰν ἡ εὐαισθησία αὐξάνῃ, τὰ κακούργηματα θὰ ἐλαττωθῶσι κατ' ἀριθμὸν τε καὶ κατὰ βαθμὸν.

Πλάτων Δρακούλης.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΥΤΟΘΑΥΜΑΣΜΟΥ¹

Τίς ἐξ ὑμῶν δὲν ἔτυχε νὰ θαυμάσῃ ἑαυτὸν! Οἱ δικηγόροι, οἱ ἱατροί, οἱ πολιτευόμενοι, οἱ στρατιωτικοί, οἱ θεολόγοι, οἱ ἔμποροι, αἱ ἐργάται, αἱ δέσποιναί, αἱ κόραι, ὅλοι ὅλοι καὶ ὅλαι ὅλαι θὰ ἔχουν νὰ ἐνθυμηθῶν περιστάσεις καθ' ἃς ἐθαύμασαν ἑαυτούς. Ἐκ τῶν δικηγόρων ἕκαστος θὰ συνέπεσέ ποτε νὰ σκεφθῇ καὶ πιστεύσῃ ὅτι ἂν ἡ δαίνα ὑπόθεσις δὲν εἶχεν ἀνατεθῇ αὐτῷ, θ' ἀπώλετο· ἐκ τῶν ἱατρῶν ὅτι ἂνευ τῆς ἐκτάκτου διαγνωστικῆς ἱκανότητός του, ὁ τάδε ἀσθενὴς θὰ ἐγκατέλειπε τὸν πρόσκαιρον βίον· ἐκ τῶν στρατιωτικῶν, ὅτι μόνος οὗτος ἐφάνη γινώσκων τὸ ἔργον του εἰς ἑκτάκτον τινα περιστάσιν· ἐκ τῶν

¹ Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Κοινωνικῶν ἀδιαθεσιῶν, διατριβῆς ἀναγνωσθείσης ἐν τῷ Συλλόγῳ Περνασσῶ.